

นี่คือผลภาวนา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ข้อ ๑๒๗๕. นะ เรื่อง “โคนซ้อนกล”

นี่เขาเขียนมาที่ว่าแม่เขาจะเสีย พอเขียนไปบ๊อบกลับมาทันทีเลยนะ

ถาม : กราบนมัสการหลวงพ่อกุศลส่งคำถามเรียนถามหลวงพ่อบรรพมาเมื่อ ๒ อาทิตย์ก่อน และคอยติดตามคำตอบอยู่ค่ะ เมื่อเช้านี้ได้รับฟังคำตอบหลวงพ่อกุศลแล้วเจ้าค่ะ ชัดเจนมาก กราบขอบพระคุณหลวงพ่อกุศลอย่างยิ่ง

ตอบ : อันนี้กราบขอบพระคุณนะ อันนี้มันผ่านไปแล้ว อันนี้เรื่องใหม่แล้ว

ถาม : ระหว่างรอคำตอบนั้นลูกก็มุ่งปฏิบัติอย่างจริงจังเช่นเดิมมาตลอดตั้งแต่กลางเดือนมกราคม พยายามรักษาศีล ๘ ให้บริสุทธิ์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จดข้อพึงธรรมทั้งวัน ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ อย่างที่เล่าไปคราวก่อนว่าหลายคืนก่อนช่วงปลายเดือนมกราคม เมื่อพิจารณาเวทนาไปเรื่อยๆ ลูกเริ่มเห็นตัวเองเหมือนงูออกไปจกขันธุ์ ๕ เห็นว่าเหตุนี้เองที่ทำให้ตนเองทุกข์หนักหนา แต่เมื่อพิจารณาจนเห็นขันธุ์ ๕ ไม่ใช่ตัวเรา ถ้าเราขยับยังตัวเองได้ ไม่ออกไปจกมัน ขันธุ์ ๕ ก็อยู่เช่นนั้นแยกกันอยู่กับตัวเรา เราก็จะไม่ทุกข์

แล้วก็เริ่มขนลุกขนพองทั้งตัว น้ำตาไหล ร้องไห้ออกมาด้วยความปีติยินดี มีความสุขและตื่นตัวมากจนนอนไม่หลับ เพราะลูกภาวนาช่วงกลางคืน และก็ได้อบรมทำซ้ำตามที่หลวงพ่อกุศลย้ำในทุกๆ กัณฑ์เทศน์ มีการตอบปัญหาใกล้เคียงลักษณะนี้ จนเมื่อเดือนกุมภาพันธ์นี้เอง ในระหว่างพิจารณาซ้ำเรื่องขันธุ์ ๕ อยู่หนึ่ง จู่ๆ ลูกก็เห็นว่าที่เร

ออกไปลกชั้น ๕ นั้นมีผู้ซุกงูซึกไชเราอยู่ตลอด คือตัวอยากและไม่อยากนั่นเอง ครั้นเห็นชัดเจนมากมันก็คอยบงการอยู่ตลอด

ในการพิจารณานั้น ลูกบอกตัวเองว่าต่อไปนี่จะต้องไม่ยอมให้ตัวอยากและไม่อยากบงการตัวเองอีกต่อไป มีความรู้สึกเหมือนเกิดการต่อสู้ ยื้อยุดคุดกันอยู่ เพราะเหมือนตัวอยากและไม่อยากจะไม่ยอมแพ้ มันพยายามดึงลูกไป ลูกก็บอกตัวเองว่าไม่ ไม่ ไม่ จนรู้สึกเหมือนตะโกนกรีดร้องออกมาดังมากกว่าไม่ หลังจากกรีดร้องออกมาแล้ว ตอนหลังเห็นทุกอย่างมันระเบิดออกแตกเป็นเสี่ยงๆ แหกไปต่อหน้า เห็นแต่แสงสีขาวโพลน น้ำตาไหลพราก รู้สึกโล่งสบายมาก อยากเรียนถามหลวงพ่อกว่า

๑. นี่คือตทั้งคปทานใช่หรือไม่คะ หรือว่าแค่สั้มหล่น เพราะหลังจากเกิดเหตุการณ์ที่ว่าแล้วลูกก็พยายามเร่งความเพียรให้มากขึ้น รู้สึกว่าเวทนามันจะไม่รุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ทำความสงบได้ยากขึ้น จนบางวันเพ้มัน แล้วไหลตามเวทนาไปจนต้องร้องไห้ น้ำตาและ มารู้สึกตัวอีกครั้งก็ตาบวมแล้ว ในระหว่างวัน บางขณะเริ่มมีความรู้สึกอยากออกไปหาอย่างอื่นทำบ้าง เริ่มคิดว่าควรทำงานจากปัจจุบันที่มีเวลาว่าง (คือไปทำธุรกิจ) ซึ่งลูกก็ได้เอามาพิจารณาในระหว่างทำบุญอุบธรรมสมาธิด้วย เห็นว่าอันนี้น่าจะเป็นกิเลสชวนให้เป็ออกจากภวานา เพราะถ้าไปทำธุรกิจ ความวุ่นวายในชีวิตจะมากขึ้น โอกาสในการภวานาจริงจังก็น้อยลง เหมือนที่เคยเจอมาในสมัยที่งานยุ่งมากๆ จนแทบไม่มีเวลาฝึก (แม้ในสมัยนั้นแค่ฝึกให้จิตสงบยังภวานาไม่เป็น)

ลูกเพิ่งจะเริ่มภวานาเป็นหลักหลังจากมีผู้ที่บอกให้เข้ามาฟังเว็บไซต์นี้ คิดเอาเองว่ากำลังโดนเล่นงานรูปแบบใหม่ เพราะจิตเริ่มสงบยากขึ้น เรียกได้ว่าแทบจะไม่สงบเลยก็ได้ ตอนนี้นั่งสลักับเดินอยู่ครั้งละ ๑ ชั่วโมงครั้งถึง ๒ ชั่วโมงก็ยังฟุ้งมากคะ แต่ลูกจำที่หลวงพ่อบอกสอนไว้ว่าสงบ-ไม่สงบก็ต้องทำไป ที่หลวงพ่อบอกว่าหลวงปู่เจี๊ยะบอก “ให้พุทโธอย่างเดียว สงบ ไม่สงบช่างหัวมัน เอาแค่พุทโธ” แล้วหลวงพ่อก็พุทโธอยู่ ๒-๓ เดือนจนจิตลง

๒. พยายามทำแบบนี้ต่อไปเรื่อยๆ ใจใหม่เจ้าคะ เพราะช่วงหลังๆ นี้ทำบุญอุบธรรมสมาธิเหนื่อยมาก เพราะว่ามันไม่ค่อยจบ และเมื่อพุทโธก็แฉลบออกบ่อยมาก จนหลายครั้งต้องพุทโธแบบเร็วๆ ถึๆ จนเหนื่อยมาก และเหนื่อยมากๆ ลูกจะใช้การฟังธรรม

หรืออ่านคำสอนของหลวงปู่มั่น ของครูบาอาจารย์แทน แต่ถ้าสู้ไม่ไหวจะพยายามพุทโธ หรือตามลมหายใจซัดๆ ไปอย่างไรอย่างหนึ่งกะ หรือว่าหลวงพ่อบุญอื่นจะเมตตาเจ้า กะ

๑. บางครั้งพิจารณาไปก็รู้สึกเหมือนว่าโดนตัวอยากซ่อนกลั่นงานเข้าให้โดยไม่รู้ตัว เพราะไปอยากทำได้เหมือนที่ตัวเองเข้าใจไปเองว่านั่นเป็นการกำจัดตัวอยาก และความไม่อยากในคตทั้งคปทาน มันซับซ้อนร้ายกาจมากนะกะ กิเลสในใจเรานี้ อันนี้ด้วย กระมังคะที่ทำให้ลูกสงบได้ยากขึ้นในช่วงหลัง กราบหลวงพ่อเมตตาแนะนำด้วยเจ้าคะ

ตอบ : เวลาคนปฏิบัติ พอเริ่มปฏิบัติ ถ้าล้มลุกคลุกคลานมันก็เป็นเรื่องล้มลุกคลุกคลาน แต่ถ้าล้มลุกคลุกคลานนะ ถ้าจับหลักไม่ได้มันก็จะล้มลุกคลุกคลานไป แล้วตัวเองไม่มีหลัก คำว่าไม่มีหลักนะหลวงตาท่านพูดอย่างนี้ ถ้าเราทำสมาธิได้ เราจะรู้ได้ว่าสมาธิมันมีคุณสมบัติอย่างไร แล้วเราไปฟังครูบาอาจารย์องค์ไหนเทศน์หรือสอนก็แล้วแต่ ถ้าเขาบอกสมาธิผิด เราจะรู้ได้เลยว่าอาจารย์องค์นี้แม้ทำสมาธิก็ไม่เป็น

แต่ถ้าเราทำสมาธิได้นะ เราไปเจอครูบาอาจารย์องค์ไหนท่านเทศน์เรื่องสมาธิ ทำความสงบของใจระดับนี้ เราจะรู้ได้ว่าครูบาอาจารย์องค์นี้ท่านทำความสงบเป็น แล้วถ้าเราหัดใช้ปัญญา จนเราใช้ปัญญาไปแล้วจนชำระกิเลสเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป เป็นโสดาบัน เป็นสกิทาคามี เป็นอนาคามี เป็นพระอรหันต์ ถ้าเป็นแล้วนะเราไปฟังพระองค์ไหนเทศน์ก็แล้วแต่ ถ้าเขาพูดมาสูงสุดของเขาได้ขนาดไหน คือภูมิปัญญาเขาได้เท่านั้น

ฉะนั้น ถ้าเราปฏิบัติของเรา ถ้าเราทำสิ่งใดไม่ได้เลย เราไปฟังครูบาอาจารย์องค์ไหนเทศน์ว่าการเรากว่าดีดี ดีดี ดีเพราะอะไรละ? ดีเพราะนั่นเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม เวลาพระบวชใหม่แล้วต้องศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติ ต้องศึกษา การศึกษานั้นคือศึกษาเล่าเรียนธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วนี่เราศึกษาท่องให้ขึ้นปาก เวลาพูดสิ่งใดมันก็เป็นธรรมๆ ทั้งนั้นแหละ

เวลาเราฟังธรรมนะ ฟังธรรมแบบนั้น ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันไม่มีเนื้อหาสาระตามความเป็นจริง ถ้าเวลาครูบาอาจารย์องค์ไหนท่านทำความสงบของใจของท่านได้ ท่านก็เทศน์นะ ท่านเทศน์ถึงความสงบ นั่นละเนื้อหาสาระมันจะออกมา ถ้าได้โสดาบัน ได้สกิทาคามี ได้อนาคามี หรือได้พระอรหันต์ สิ่งที่ท่านเทศน์

ออกมาถ้าได้พระอรหันต์แล้ว เห็นใหม่ ครบวงจรแล้วท่านจะเอาอุบายชนิดไหน เอาสิ่งใดมาแนะนำเราเป็นอุบายชักนำให้จิตที่ต่ำกว่าพยายามให้ตั้งขึ้นมา

ฉะนั้น ถ้าเรามีหลักมีเกณฑ์เราจะฟังธรรม ฟังได้ว่าใครพูดจริงและพูดไม่จริง แล้วถ้าคนพูดจริงนะ สิ่งนั้นเราก็สาธูว่าเรามีหมู่คณะ คูณเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาท่านก็รู้ของท่านอยู่องค์เดียว เวลาท่านจะเทศนาว่าการท่านไปเทศน์ธรรมจักๆ พอพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเปล่งอุทานเลยนะ

“อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ”

คือมีพยานเป็นบุคคลที่สอง เป็นสงฆ์องค์แรกของโลก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระพุทธรเจ้า มีพระธรรม แล้วก็พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นพระสงฆ์องค์แรกของโลก ฉะนั้น เวลาใครเป็นพยาน เห็นใหม่ เป็นพยานต่อกัน เวลาพูดต่อกันมันจะเป็นประโยชน์ต่อกัน อันนี้ก็เหมือนกัน ถ้าเราปฏิบัติของเรา จิตเรามันเป็นไป เรามีหลักมีเกณฑ์เราจะรู้ของเรา เรารู้ของเราได้ ถ้ารู้ของเราได้มันจะเป็นประโยชน์กับเราว่าเรามีหลักในใจใครมาชักนำให้เราออกนอกกลุ่มออกทางไม่ได้ ออกนอกกลุ่มออกทางไม่ได้ เห็นใหม่

ฉะนั้น เวลาเราปฏิบัติ ตอนที่ล้มลุกคลุกคลานทำไม่ได้เราก็ทำไม่ได้ เราทำไม่ได้ใครจะชักนำไปทางไหนเราก็จะเอนเอียงไปกับเขาทางนั้น แต่พอเราทำของเราได้ ถ้าทำของเราได้ เริ่มต้นจากทำได้เขาเรียกปัจจุบันธรรม มันเป็นธรรมส่วนบุคคล ธรรมของผู้ที่มีความจริง อย่างเช่นคำที่ว่าเราเห็นขันธุ์ ๕ นี้เห็นขันธุ์ ๕ แล้วจิตมันฉกมันฉกฉกฉกคือเสวยอารมณ์ เวลาเรารู้ เราเห็นของเราเราบอกว่าจิตของเราเหมือนงู มันฉกขันธุ์ ๕ ทั้งที่บอกมันฉกขันธุ์ ๕ มันฉกคือมันรับรู้ขันธุ์ ๕

นี่จิตเห็นอาการของจิต ขันธุ์ ๕ คืออาการนะ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ถ้าจิตมันฉก เห็นใหม่ จิตเห็นอาการของจิต ถ้าใครรู้ใครเห็นก็จะเห็นตามความเป็นจริง ถ้าใครไม่รู้ไม่เห็น แต่ใครรู้ใครเห็นแล้ว ใครเห็นอย่างใดก็พูดอย่างนั้น ใ้เห็นแล้วมันเป็นบุคลาธิษฐานว่าเหมือนกับความรู้สึกเรามันฉกขันธุ์ ๕ คือมันเสวยอารมณ์ไง มันยึด

อะไร มันอยากได้อะไรมันก็เสวยของมัน โดยเสวยแล้วถ้ามีสติปัญญามันก็แยกแยะของมัน ถ้ามันไม่มีสติปัญญามันเห็นว่าเสวย เห็นว่าคิด

คิดแล้วก็ความคิดเป็นเรา สรรพสิ่งเป็นเรา ตัณหาความทะยานอยากเหมือนกัน แต่ถ้ามีสติปัญญามันแยกของมัน นี่จิตเห็นอาการของจิต แล้วพิจารณาของมันไป พอพิจารณาไป จิตเห็นอาการของจิต กำลังมีเท่าใดทำได้เท่านั้น แต่นี่คำถามครั้งที่แล้วถามมาแล้วนี่ แต่คราวนี้ต่อไป คราวนี้ต่อไป เห็นใหม่ บอกว่า

ถาม : นี่เมื่อพิจารณาจนเห็นขั้น ๕ ไม่ใช่ตัวเรา

ตอบ : เพราะมันฉกแล้ว ฉกคือมันฉกเฉยๆ แต่ถ้าเราไปจับ เราไปจับนะ ฉกเอาเหยื่อมากิน กินเหยื่อเข้าไปในท้อง แต่เวลาเราฉก เราไปจับขั้น ๕ แล้วเราไม่กินเข้ามาในท้อง คือว่างูมันไม่กินเข้ามาในท้องงู เป็นอาหารของงู ถ้าเป็นอาหารของงูมันก็เป็นอันเดียวกันใจ จิตกับขั้นก็เหมือนกัน แต่ถ้าเราจับมาแล้วพิจารณา พิจารณาไป พิจารณาซ้ำซากๆ จนเห็นว่า

ถาม : จนยับยั้งตัวเองได้ จนมันฉกขั้น ๕ ก็อยู่เช่นนั้นมันแยกตัวเรา เพราะเราก็กินไม่ทุกข์

ตอบ : นี่สิ่งที่ว่ามันไม่ใช่เรา สิ่งที่ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เราพอมันปล่อยขึ้นมา ผลของมันคือร้องห่มร้องไห้ ผลของมันคือมีความสุข มีความปีติ พอมีความสุข มีความปีติก็พยายามทำซ้ำๆ การพยายามทำซ้ำมันต้องซ้ำเข้าไป พอทำซ้ำเข้าไป เวลาจิตมันเสื่อมคนเรานี้ละ กินอาหารมีอันนี้แล้วพอหมดเวลาไปเดี๋ยวมันก็หิวอีกมันก็ต้องกินอีก ฉะนั้นเวลาหิวต้องกินอีก ในมุตโตทัยของหลวงปู่มั่นท่านบอกว่า

“การทำนาตั้งแต่อดีตกาลมาเขาก็ทำนาบนที่ดิน ในปัจจุบันนี้การทำนาเขาก็ทำลงในที่ดิน ในอนาคตเขาทำนาเขาก็ทำลงในที่ดิน ฉะนั้น ให้หมั่นคราด หมั่นไถ”

การทำนา เห็นใหม่ ทำนาเพื่อจะเอาข้าว การพิจารณาเขาพิจารณาโดยธาตุ ๔ และขั้น ๕ ในอดีตกาลมาเขาก็พิจารณาธาตุ ๔ และขั้น ๕ ในปัจจุบันนี้ถ้าใครมีหลักมีเกณฑ์ ทำความสงบของใจได้ แล้วจะเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความ

เป็นจริง ก็พิจารณาในขั้น ๕ ในธาตุ ๔ และขั้น ๕ ในอนาคตกาล ผู้ที่จะประพฤติปฏิบัติเขาก็จะพิจารณาในธาตุ ๔ และขั้น ๕

ฉะนั้น การพิจารณาซ้ำๆ เข้าไปเพื่อพัฒนาให้จิตมันรู้ตามความเป็นจริงของมัน ถ้าเวลามันรู้ตามความเป็นจริงของมัน ถ้ามันทำได้จริงมันก็พิจารณาของมันได้ แต่ถ้าจิตมันเสื่อมละ จิตมันเสื่อมเพราะเหตุใด? จิตมันเสื่อมเพราะว่าเมื่อก่อนภาวาไม่เป็น เราก็บอกเราอยากทำความสงบ พอทำความสงบของใจ ทำความสงบแล้ว ความสงบมันก็แค่เป็นความสงบ เราต้องใช้ปัญญา พอใช้ปัญญาไป นี่ความซาบซึ้ง การที่ว่าปีติมันเกิดขึ้น มันร้องห่มร้องไห้จนตาและเพราะมันเห็นคุณ พอเห็นคุณมันก็ว่าเป็นประโยชน์ เป็นประโยชน์มันจะตะครุบเอาแต่ประโยชน์ พอตะครุบแต่ประโยชน์ใช้แต่ปัญญา นี่สมาธิมันก็เสื่อม พอสมาธิเสื่อมมันทำอะไรไม่ได้

ฉะนั้น สิ่งที่มันทำอะไรไม่ได้มันต้องกลับมาทำความสงบของใจ ถ้าพิจารณาไปแล้วถ้าจิตมันใช้งานมาก ก็ต้องกลับมาทำความสงบให้มากขึ้น ถ้ากลับมาทำความสงบมันก็แก้ไขตรงนี้ เพราะจิตมันเสื่อม พอจิตมันเสื่อมมันถึงชักจูงออกไป ชักจูงออกไปจะให้เราไปทำสิ่งอื่น ให้ไปทำสิ่งอื่น การทำนะ คนเราเกิดมา เห็นไหม ทางคฤหัสถ์เป็นทางคับแคบ คือเราต้องมีหน้าที่การงาน รักษาหน้าที่การงานของเรา ถ้ารักษาหน้าที่การงานของเราเราก็ทำตามความจริงของเรา

นี่งานก็คืองาน แบ่งเวลาว่าเวลาทำงานก็ทำงาน เวลาจะภาวาก็ภาวา ถ้าภาวาถ้าเรามีสติปัญญา แต่เวลาคนเขาเรียกว่าทางคับแคบ เวลารับผิดชอบไปแล้วถ้าเห็นประโยชน์ตรงนั้น ถ้าสติไม่ทันมันก็ตามเขาไป ถ้าสติมันทันนะทำงานไว้เพื่อดำรงชีวิตแล้วเอาชีวิตนี้ไว้เพื่อประพฤติปฏิบัติ ถ้าเราแบ่งของเราได้เราก็จะพัฒนาตัวของเรา ถ้าเราแบ่งตัวของเราไม่ได้ เห็นไหม มันก็จะมีปัญหา มันมีปัญหา ปัญหาในตัวเราเอง ถ้ามันมีปัญหาในตัวเราเองเราก็ต้องแก้ไขตัวเราเอง

ฉะนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกเป็นคนชี้ทาง เราท่านนั้นเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเราปฏิบัติแล้วถ้าจิตมันเสื่อม จิตมันเสื่อมแล้วมันพิจารณาแล้วเป็นอย่างไร ฉะนั้น ย้อนกลับมาที่คำถาม เวลาคำถาม เห็นไหม คำถามว่า

ถาม : เวลาสิ่งที่เป็นไปนี้เป็นตังคปหานใช่หรือไม่? หรือว่าเป็นสัมพล่น

ตอบ : ถ้าเป็นตทั้งคปทานมันจะเกี่ยวเนื่อง มันจะต่อเนื่องไป เพราะตทั้งคปทานเหมือนคนชำนาญการ แต่ถ้าเป็นสัมหล่น นี่มันสมควรน่าจะเป็นสัมหล่น เพราะสัมหล่นมันได้หนเดียว แล้วมันจะทำอย่างนั้นไม่ค่อยได้อีก คำว่าสัมหล่นนะ สัมหล่นหมายถึงว่าปฏิบัติไปแล้ว ด้วยอำนาจวาสนาของคน คนเรานี้ะทุกข์ยากมาขนาดไหน แต่ได้ทำบุญกุศลของเราไว้ ถึงคราวแล้วบุญกุศลนั้นมันจะมาเสริม เสริมให้เราปฏิบัติแล้วได้ผล

ได้ผลนั่นคืออำนาจวาสนาใช่ไหม? แต่ถ้าเป็นตทั้งคปทานเราควบคุมทำความเข้าใจได้มันคง แล้วพอใจสงบแล้วเราออกไปพิจารณาของเรา พอพิจารณาของเราเหมือนคนทำงานเป็น คนทำงานเป็นเหมือนผู้ขับรถที่มีความชำนาญ เขาจะออกรถ เขาจะคุมাত্রน้ำ มาตรการน้ำมัน เขาจะดูของเขาพร้อม แล้วอายุการใช้งานขนาดไหนเขาจะเปลี่ยนของเขา เขาจะดูแลของเขา

นี่เขาจะซ่อมบำรุงของเขา ซ่อมบำรุงของเขา รถของเขาจะพร้อมใช้งานตลอดแล้วจะออกตัวได้ตลอดเวลา จะใช้ประโยชน์สิ่งใด จะใช้การเป็นพาหนะ จะใช้เพื่อบรรทุกสิ่งของ เขาจะใช้ตลอดไป นั่นคือตทั้งคปทานมันจะมีความชำนาญการ แต่ถ้าสัมหล่น สัมหล่นเราได้รถมา เราขับรถไปมันก็ออกรถไปได้ แต่เราใช้รถโดยไม่ดูแลรักษาเลย ถึงเวลาแล้วเวลารถมันเสียขึ้นมาเราออกรถอีกไม่ได้เลย

นี่พูดถึงว่าสัมหล่นกับตทั้งคปทานมันแตกต่างกันอย่างไร แล้วสิ่งนี้มันเป็นตทั้งคปทานหรือเป็นสัมหล่น ถ้ามันเป็นตทั้งคปทานนะ คำว่าตทั้งคปทานคือว่ารถมันพร้อมที่จะออก เราจะทำของเราได้ด้วยความสะดวกสบาย ด้วยความชำนาญของเรา แต่ที่เราทำของเรา จะก้าวเดินด้วยความทุกข์ยากมาก เราก็ต้องพยายามแก้ไขเรานะ นี่พูดถึงว่าสิ่งนี้เป็นตทั้งคปทานหรือเป็นสัมหล่น สิ่งที่มันปฏิบัติมา ที่มันว่าไม่ๆ ด้วยความอยากและความไม่อยาก นี่เวลาเราพิจารณาของเรา เราแก้ไขของเรา เวลาถึงที่สุดที่มันจะเป็นไปได้ที่เขาเขียนมา

ถาม : ถึงตอนนั้นทุกอย่างมันระเบิดออก แยกออกเป็นเสียงๆ ต่อหน้าเลย

ตอบ : แยกออกเป็นเสียงๆ คำว่าแยกออกเป็นเสียงๆ พิจารณาาก็แยกออกเป็นเสียงๆ พอกายระเบิด ต่างๆ ระเบิดมันอยู่ที่ขณะปัจจุบันมันจะเป็นอย่างไร ไม่ใช่

ว่ามันต้องระเบิดแล้ว ทุกอย่างต้องระเบิดไปหมด คราวนี้มันระเบิด คราวหน้าไม่เป็น
 อย่างนี้ก็ได้อีก เวลาคราวต่อไปมันจะเป็นแตกต่างหลากหลายไป มันอยู่ที่จังหวะและโอกาส
 อย่างเช่นเวลาหน้าน้ำ น้ำมานะด้วยความชุ่มชื้น วัตถุประสงค์มันมีความชื้นมันก็ดูความชื้น
 ไว้ เวลาหน้าแล้งอากาศมันแห้ง สิ่งที่มีน้ำแห้งสิ่งนั้นมันก็ไม่ดูความชื้นไว้ เวลามันหัก
 เวลามันแตกกระจายมันแตกต่างกัน

นี่ก็เหมือนกัน เวลาพิจารณาไป สิ่งที่ผ่านมาแล้วเป็นอดีตวางไว้ แล้วเราเอา
 ปัจจุบันนี้พิจารณาของเราไปตามปัจจุบัน ถ้ามันเป็นจริงมันก็เป็นจริง ฉะนั้น เวลามันไม่
 เป็นจริงแล้วมันก็ออกแล้วนี่ มาคิดถึงว่าในปัจจุบันเราน่าจะไปทำงานบ้าง ออกไป
 ประกอบธุรกิจต่างๆ อันนี้มันอยู่ที่ความเหมาะสม ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
 พุทธเจ้าให้ความเหมาะสม ความเป็นกลาง

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราบอกว่าเราจะประพฤติปฏิบัติจนขาดตกบกพร่องสิ่งใดไป
 ทางโลกเขาก็มองว่าเราเป็นนักปฏิบัติทำไมไม่มีสติปัญญา นักปฏิบัติมันต้องมีสติปัญญา
 แต่ถ้าเราทำงานของเราโดยที่เราบริหารจัดการได้ นั่นก็เป็นเนื้อหาของเรา แต่ถ้าถึงเวลา
 เราปฏิบัติ การปฏิบัติมีคุณค่ากว่าแน่นอน ที่นี้การปฏิบัติมีคุณค่ากว่าแน่นอน เราจะมี
 จุดยืนมากขนาดไหน จุดยืนมากหมายความว่าแม้แต่หลวงตานะ หลวงตาท่านออกไป
 วิเวก แล้วท่านวิเวกกลับมาท่านอดอาหารมาจนร่างกายนี้เหลืองหมดเลย แล้วเข้ามาใน
 หมู่บ้านไซ้ไหมมันมีนักปราชญ์เขาเคยบวชมาแล้วสึกเป็นมหาเิง พอเห็นหลวงตา

“ท่านอดอาหารไซ้ไหม? นี่ท่านอดอาหารนะ พระพุทธเจ้าไม่ให้ออดไซ้ไหม?”

หลวงตาท่านก็ย้อนกลับใจ “แล้วโยมกินข้าวไหม?” บอกกิน

“แล้วกินข้าวละกิเลสได้ไหม?”

“ละไม่ได้”

แล้วอดอาหาร บอกว่าอดอาหารมันจะละกิเลสไม่ได้ ไซ้ออดอาหารละกิเลสไม่ได้
 แต่การอดอาหารนั้นเพื่อเป็นวิธีการไม่ให้กิเลสมันตัวอ้วนๆ ให้มันผอมลง แล้ววิธีการคือ
 ทำศีล สมาธิ ปัญญา อันนั้นต่างหากจะไปฆ่ากิเลส การอดอาหารมันเป็นวิธีการ เป็น
 อุปกรณ์ประกอบส่วนชิ้นหนึ่ง มันไม่ใช่ทั้งหมด

นี่แม้แต่พระที่เวลาอดอาหารมา นักปราชญ์เขายังบอกว่าพระพุทธเจ้าไม่ได้สอน พระพุทธเจ้าไม่ได้สอน พระพุทธเจ้าไม่ได้สอนเพราะพระพุทธเจ้าฉลาดมาก ถ้าพระพุทธเจ้าส่งเสริมการอดอาหาร ไอ้คนโง่ๆ มันอดอาหารมันจะตายเป็นเปือยเลย เพราะมันอดอาหารจนตาย แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกห้ามอดอาหาร เพราะกันคนโง่ๆ มันจะอดอาหาร โดยคิดว่าการอดอาหารนั้นเป็นการฆ่ากิเลส แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า

“ถ้าใครอดอาหารเพื่ออด เพื่ออยากให้เรานับหน้าถือตา เราปรับอบัติทุกกฎ ทุกกิริยาเคลื่อนไหว ถ้าใครอดอาหารเพื่อการชำระล้างกิเลส ถ้าใครอดอาหารเพื่อเป็นการข่มกิเลส ถ้าใครอดอาหารมาเพื่อเป็นวิธีการชำระกิเลส ด้วยมีปัญญา เราตถาคตอนุญาต”

อยู่ในบุพพิชชา อยู่ในบาลี แม้แต่เวลาพระปฏิบัติถ้าไม่มีจุดยืน เวลาคนมาพูดอย่างนี้ อย่างเช่นเราถ้าปฏิบัติไป ใครมาบอกโอ้โฮ หลวงพ่อ หลวงพ่อทุกข์มากเนาะ หลวงพ่อควรจะทำผ่อนบ้างเนาะ โอ๊ย เรานี่ขำอ่อนเลยนะ

นี่ก็เหมือนกัน เราปฏิบัติอยู่ แล้วเราบอกว่าถ้าเราจะทำงานของเรา ถ้าเรามีจุดยืน เราจะอธิบายให้ญาติพี่น้อง ให้หมู่เพื่อนเข้าใจได้ว่าเรามีเป้าหมายอะไร เราดำรงชีวิตไว้เพื่อสิ่งใด แต่ถ้าเราไม่มีจุดยืนนะ ลมปากมันทำให้เราเรรวนหมด คนนู้นมาก็เป่าลมที่หนึ่ง คนนี้มาก็เป่าลมที่หนึ่ง เราไปหมดนะ นี่พูดถึง แต่ก็ยังยืนยันว่าการปฏิบัติถ้าเป็นความจริงเราได้อริยทรัพย์ แต่เราหาทรัพย์ทางโลก ทรัพย์นี้เป็นทรัพย์สาธาณะ ใครมีอำนาจวาสนา ใครมีปัญหา ก็จะหาสิ่งนั้นมาเป็นสมบัติส่วนตัว

สมบัติสาธาณะ เห็นไหม ถ้ามีชีวิตอยู่เราก็ได้ใช้มัน แต่ถ้าเราตายไปนะ มีญาติ มันก็เป็นมรดกตกทอด ถ้าไม่มีญาติ ตกเป็นสมบัติของแผ่นดิน เป็นสมบัติของโลก ไม่ไปกับเราหรอก แต่คุณงามความดีในใจเรานี้แหละมันจะไปกับเรา ยิ่งได้เป็นอริยทรัพย์มันไปกับเรา เพราะมันเป็นสมบัติของใจ มันเป็นสมบัติส่วนตัว ไม่ใช่สมบัติสาธาณะ นี่เราหาของเราเอง

ถาม : ๒. พยายามทำแบบนี้ต่อไปเรื่อยๆ ใจใหม่เจ้าคะ เพราะช่วงหลังๆ นี้ทำบุญอุบรรมสมาธิแล้วเหนื่อยมาก เพราะมันไม่ค่อยจบ และเมื่อพุทโธก็แฉลบออกไปจน

บางครั้งต้องพุทโธถี่ๆ เร็วๆ เหนื่อยมากจึงต้องใช้อ่านหนังสือธรรมะของหลวงปู่มั่น ใช้
อ่านหนังสือธรรมะของครูบาอาจารย์

ตอบ : เหนื่อยมากมันก็ดู หนึ่งในหลวงตาท่านสอนว่า “อย่าเสียดายอารมณ์
ความรู้สึก” อารมณ์ของเราถ้ามีสิ่งใดต่อต้านเราก็จะคุ้นชินกับสิ่งนั้น ถ้าเราเปลี่ยนเลย
เห็นใหม่ เปลี่ยนคำบริกรรมใหม่ เปลี่ยนทุกอย่างใหม่ แล้วเราก็ย้อนกลับมาที่ว่า นี่ว่าถ้า
มันไม่ลงเพราะเหตุใด? อคนอนผ่อนอาหารมันจะเป็น รูดงควัตรเป็นเครื่องขัดเกลากิเลส
รูดงควัตรๆ เป็นเครื่องขัดเกลากิเลส ฉันทมือเดียว ฉันทอาสนะเดียว ไม่นอนต่างๆ เน้นชชิก
เป็นเครื่องขัดเกลา ไม่ใช่สิ่งที่ชำระกิเลสได้ เป็นเครื่องขัดเกลา

ฉะนั้น เวลาจิตมันเสื่อม นี่ทำสิ่งใดก็ไม่ได้ ปัญญาอบรมสมาธิมันก็ไม่จบ ปัญญา
อบรมสมาธิ พิจารณาไปจนมันจบนั่นแหละคือสมาธิ แต่พุทโธ พุทโธมันก็แฉลบ มัน
แฉลบหมดแหละ นี่ถ้ามันแฉลบหมด แล้วกังวล ยิ่งพุทโธก็ไม่ได้ ปัญญาอบรมสมาธิก็
ไม่ได้ ตอนนี้นั้นยิ่งเครียด พอยิ่งเครียดมันยังมีกำลัง เราถ้าไปตามมันอารมณ์เดิม ร่องน้ำ
เดิมก็อยู่อย่างนั้นแหละ เปลี่ยนเลย ถ้าเปลี่ยนมาเราเปลี่ยนวิธีการใหม่ หาทางใหม่

แล้ววิธีการใหม่มันคืออะไรล่ะ? มรณานุสติก็ได้ ถ้าจะเป็นพระนะไปอยู่ในป่าช้า
ก็ได้ ถ้ามันไม่ยอมลงไปนั่งหน้าผาก็ได้ อ้าว ถ้าไม่ได้ก็ต้องลองกัน นั่นพูดถึงถ้ามันมี
โอกาส แต่เราเป็นฆราวาส เราอยู่บ้านอยู่เรือนใช้ไหม เราอยู่บ้านอยู่เรือนเราก็หาโอกาส
ของเรา พลิกแพลงหาโอกาสทำของเราให้ได้ ถ้าทำได้มันก็เป็นประโยชน์กับเรา นี่เวลา
เจ็บไข้ได้ป่วยเขาไปหาหมอ เห็นใหม่ หมอหายไหม? หมอหายไหม?

นี่ก็เหมือนกัน เวลาจิตมันเสื่อมเราจะไปหาใครล่ะ? เวลาปฏิบัติเนี่ยนะความเพียร
ชอบ เราก็ต้องใช้ความเพียร ความวิริยะ ความอดุทธาหะของเราพลิกแพลงต่อสู้กับตัวเอง
การชนะตนแสนยาก เอาชนะคนอื่นชนะได้หมดแหละ ในสมัยปัจจุบันนี้ไม่พอใจใครใช้
จ้างวานได้หมด แต่เวลาจะเอาชนะตนเอง จ้างใครมาเอาชนะตนเองก็ไม่ได้ ฉะนั้น เรา
ต้องสู้ของเราเอง

ถาม : ๓. บางครั้งพิจารณาไปรู้สึกเหมือนโดนตัวอยากซ่อนกล่นงานเข้า
มาโดยไม่รู้สึกตัว เพราะไปอยากทำเหมือนที่ตัวเองเคยได้

ตอบ : นี่ก็อสังขยาซ้อนสังขยา

ถาม : นี่ตัวเองเคยได้ว่านั่นเป็นการจำกัดตัวเองและไม่อยากเป็นตทั้งคปทาน มันซับซ้อนร้ายกาจมากเจ้าคะ ด้วยอันนี้กรรมที่ทำให้ลูกสงบได้ยาก

ตอบ : ถ้าเรารู้แบบนี้เราก็ทิ้งมันสิ เวลาปฏิบัติ เห็นใหม่ ผู้ที่ปฏิบัติใหม่หลงตา ท่านสอน เวลาปฏิบัติ โลกมีเหมือนไม่มี เหมือนมีเราอยู่กับพุทธโศกเท่านั้น โลกนี้เหมือนไม่มี อดีตอนาคตไม่รู้เลย แต่เราอยากได้อะไรตัวอยากตัวไม่อยากที่เคยรู้ เคยเห็นนั่นนะ ให้อะไรเคยเห็นมันเป็นอดีตมาแล้ว

เราเกิดเป็นมนุษย์แล้วมีเจตนาตั้งใจปฏิบัติ เราต้องมีอำนาจวาสนา เรารู้ใหม่่ว่าชาติที่แล้วเราเป็นอะไรมา ชาติที่แล้วชาติก่อนๆ เราเป็นอะไรมา เราสร้างสิ่งใดมา มันถึงมีจิตใจให้เรามีโอกาสได้ประพฤติปฏิบัติ เราก็ไม่รู้ แต่ว่าตัวอยากไม่อยาก เรารู้เราเห็น เพราะในชาติปัจจุบันเรารู้ได้ พอรู้ได้ก็เหนียวรั้งมันมา นี่ก็อดีตเหมือนกัน อดีตนี้เป็นสมบัติบ้า เอาสมบัติบ้ามาหลอกใจตัวเอง

ฉะนั้น เราไม่เอาสมบัติบ้า น้ำลายที่เราได้คายทิ้งไป เราจะเอาขึ้นไปเลียกลับมา กินอีกทำไม? สิ่งที่ไม่แต่เป็นสิ่งที่อยากและไม่อยากที่เราทำให้มันระเบิดไปแล้ว แต่มันก็เป็นอดีตไปแล้ว ในขณะที่มันเป็นมันเป็นประโยชน์กับเรา แต่ในปัจจุบันนี้มันกลับมาทำร้ายใจเรา เห็นใหม่ มันกลับมาทำให้เรา ที่ว่าจิตใจนี้ลงสงบยังลงไม่ได้เลย เพราะกรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ถ้าเหตุมันเป็นปัจจุบัน เหตุมันสมควรมันก็ต้องเป็นอย่างที่มันเป็น ใ้อันนี้เหตุมันไม่สมควร แต่ไปคาดหมายผลที่มันเคยเป็น เอาผลอันนั้นมาหลอกตัวเอง แล้วก็ทุกข์เอง ทุกข์เองมันทำไม่ได้ไง

ฉะนั้น คนจะรวย คนจะจน คนจะอะไร เวลากินข้าวเริ่มต้นเขาก็กินข้าวคำแรก เหมือนกัน นี่เวลาหิวกระหายมาก็หิวเหมือนกัน นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เป็นมาแล้ว ไม่เป็นมาแล้วมันก็ผ่านไปแล้ว ในปัจจุบันเริ่มต้นกินข้าวจากข้าวคำแรก เริ่มต้นภาวานาก็วางใจให้หมด วางเป็นกลางให้หมดแล้วเริ่มต้นจากตรงนั้น ถ้าเริ่มต้นตรงนั้นมันก็ต้องมา ถ้าถูกต้องมา มันก็จะแก้สิ่งนี้ได้ ถ้าแก้สิ่งนี้ได้ มันก็จะไปภาวานาต่อไป

นอกจากนี้ก็เป็นกรเขียนมายกย่อหมดนะ จบ

ข้อ ๑๒๗๖. ไม่มี

ถาม : ข้อ ๑๒๗๗. เรื่อง “ติดครับ”

กราบนมัสการหลวงพ่อกีเฑาะพียง ผมกราบเรียนถามตามสิ่งที่ติดอยู่ตอนนี้ครับ เนื่องจากตอนนี้กระผมได้ตั้งสัจจะในการทำสมาธิระดับหนึ่งครับ แล้วกิเลสมันก็รุ่มร่า เผลอใจผมตลอดเวลา บางทีคิดเข้าข้างตัวเองว่าไม่เป็นไรแค่นี้เอง คนอื่นยังทำได้เลย แต่ผมไม่ยอมครับ ไม่ยอมเด็ดขาด ทำให้ทุกข์ทรมานใจมาก บางทีพิจารณาอย่างไรก็ไม่ลง อาศัยความอดทนอย่างมากๆ เอาครับ ไม่รู้จะทำอย่างไร ส่วนมากพึ่งเทศน์หลวงพ่อกีเฑาะพียง หลวงตาเพื่อแนวทางปฏิบัติและเป็นกำลังใจต่อสู้ครับ การปฏิบัติผมใช้ปัญญาอบรมสมาธิมากกว่าพุทโธ มีคำถามคำเดียวขอถามดังนี้ครับ

วันหนึ่งรู้สึกได้ว่าจิตสงบ แตกต่างมาก มหัศจรรย์มาก เพราะจากที่เคยทุกข์ทรมานทางใจ จิตใจกลับสงบเงียบ ไม่หิวอารมณ์ ไม่ปรุงอารมณ์ คนละโลกกับที่ต้องใช้ความอดทนข่มจิตใจที่เคยสู้มา ทำให้เห็นความแตกต่างชัดเจน ได้เดินไปในที่ผู้หญิงสวย แต่งตัวดี เมื่อเห็นจิตผมไม่คืนเหมือนเก่า ไม่ปรุงเหมือนเก่า มีแต่ลักษณะเหมือนจะปรุงแต่ไม่ปรุงครับ เพราะมันตัดทิ้งไปแล้ว ปรุงเว็บบิ้น ปรุงเว็บบิ้นตัวเอง พอมีอารมณ์อื่นขึ้นมาในจิตจะวางทันที จิตใจหนึ่งมีความสุขมาก พอกำหนดเข้าไปในจิตก็มีปีติ กำหนดที่ไรปีติขึ้นทุกที

ในขณะนั้นผมเลยสรุปว่าผมไม่ไว้ใจสภาวะแบบนี้ เพราะเดี๋ยวมันก็เสื่อม เพราะมันเป็นแค่สมาธิไม่ใช่ปัญญา ถึงจะสุขและแนบเนียน ไม่มีอะไรมากวนจิต เดียวก็เสื่อม เพราะผมเคยระลึกได้ว่าอารมณ์แบบนี้เคยเป็นเมื่อนานมาแล้ว เมื่อเป็นครั้งนั้นคิดว่าคงไม่มีอะไรรบกวนหัวใจเราอีก คงไม่ผล่อทำชั่วแล้วชาตินี้ แต่พอนานไปก็กลับมาเป็นอย่างเก่าอีก ทุกข์ทรมานอีก

จากประสบการณ์และจากพึ่งหลวงพ่อกีเฑาะพียง ผมไม่ไว้ใจความรู้สึกสงบสุขอันนี้ เพราะไม่ใช่ความรู้แจ้ง มันแค่จิตสงบ ผมก็เลยจะพิจารณาต่อแต่พิจารณาไม่ได้ครับ ผมคิดตรงนี้ เพราะยกขึ้นมาพิจารณาที่ไรมันก็ไม่ยอมพิจารณา มีแต่จะทิ้งอารมณ์ทุกชนิดอย่างเดียว เหมือนกับตัดทิ้งอารมณ์อื่นๆ ทำให้ปรุงขึ้นไม่ได้ ปรุงขึ้นก็ทิ้ง และกลับมาจิต

ที่มีความสงบสุขอย่างเท่า พอกำหนดเพ่งดูที่จิตก็จะมีแต่เกิดปิติทำเดียว ผมจะทำอย่างไร
ดิฉันเพื่อให้พิจารณาได้ ผมอยากพันทุกข์ครับ ทรมานเหลือเกิน

ตอบ : อันนี้พูดถึงว่าเคยพิจารณามา ถ้าพิจารณา จากที่ว่ามันคืนรรณา ทุกข์
ยากมาๆ มันเป็นอย่างนั้นมา พอเป็นอย่างนั้น พอจิตมันสงบบ้าง อย่างเช่นที่เขาบอกว่า
เดินเข้าไปที่ผู้หญิงสวยๆ ต่างๆ แล้วมันไม่เกิดขึ้นๆ อารมณ์ชั่วครวช้วนั้นแหละ ถ้า
อารมณ์ชั่วครว อารมณ์ชั่วครวหมายความว่าถ้าไม่ปฏิบัติเลยเราก็ไม่รู้อะไรเลย เราเกิด
มาเป็นชาวพุทธนะ เหมือนมดแดงเฝ้าพวงมะม่วง เป็นชาวพุทธเวลาศึกษารมมะของ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าศึกษาแต่ชื่อ มดแดงเฝ้าพวงมะม่วง ปริยัติถ้าไม่ศึกษา
เราจะไม่ใช่เป็นชาวพุทธ เราก็ต้องศึกษา วิชาต้องศึกษา ปริยัติ ปฏิบัติ ศึกษาเพื่อปฏิบัติ
ไม่ใช่ศึกษามาเพื่อเอามาเป็นสมบัติของเรา

ฉะนั้น เวลาศึกษามา เวลาปฏิบัติมา เวลาเราปฏิบัติถ้ามันยังไม่ได้ผลมันก็ไม่ได้ผล
เวลาปฏิบัติมา พอมันเริ่มแยกศัพท์ได้ เข้าใจสิ่งต่างๆ ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าก็บอก บอกว่าศีล สมาธิ ปัญญา พอจิตมันมีสมาธิ มีสติปัญญาขึ้นมาตามความเป็นจริง
ศึกษามาเป็นชื่อ พอเป็นขึ้นมาจะเดินเข้าไปที่ผู้หญิงแต่งตัวสวยขนาดไหนก็ได้ จะเข้า
ไปในสังคมไหนก็ได้ จิตมันทั้งหมดมันไม่เอาสิ่งใดเลย

ดังนั้นมันก็เหมือนศัพท์ เราแยกศัพท์ได้ เราแยกได้ว่าอันนี้เป็นจิต อันนี้เป็นสมาธิ
อันนี้เป็นสติ อันนี้เป็นสมาธิ อันนี้เป็นปัญญา อันนี้เป็นจิต อันนี้เป็นอารมณ์เราแยกได้
แต่เราทำสิ่งใดไม่เป็น พอทำสิ่งใดไม่เป็นมันก็ล้มลุกคลุกคลานอยู่อย่างนี้ ฉะนั้น พอ
ล้มลุกคลุกคลานอย่างนี้ เห็นไหม นี่บอกว่าพอเราปฏิบัติบอกว่าเป็นแค่สมาธิๆ ก็ใช้มัน
เป็นแค่สมาธิ พอเป็นแค่สมาธิ นี่หลวงตา ครูบาอาจารย์ ตั้งแต่หลวงปู่มั่นเลย หลวงปู่มั่น
ลงมา นี่หลวงปู่ลีท่านจะบอกเลยทำให้สงบก่อน พยายามกำหนดพุทโธให้จิตสงบก่อน
ถ้าจิตสงบขึ้นมามันก็เห็นอย่างนี้

อย่างเช่นที่ว่าพอจิตสงบแล้วเราจะเดินเข้าไปที่ผู้หญิงแต่งตัวสวยขนาดไหนก็ได้ เรา
จะไปอย่างไรก็ได้ อารมณ์นี้เราชนะหมดเลย นี่ถ้าจิตสงบมันพร้อมที่จะทำงาน ถ้าพร้อม
ที่จะทำงาน ถ้ามันทำงานต่อไปมันก็เป็นวิปัสสนา วิปัสสนาคืออะไร? วิปัสสนา เห็นไหม
ศีล สมาธิ ปัญญา ปัญญาคือการวิปัสสนา ถ้าเกิดขึ้นมันก็เป็นพุทธศาสนา มันเป็นพุทธ

ศาสตร์ ถ้ามันไม่เกิดขึ้นมันก็เป็นฤทธิไซไฟ ฤทธิไซไฟ ทำความสงบของใจก็เป็นฤทธิไซไฟ ฤทธิไซไฟมันเป็นมัจฉา แต่ถ้ามีสติปัญญามันก็เป็นสัมมา พอสัมมาขึ้นมาเริ่มต้นตรงนี้เข้ามาอยู่ที่นี้

ฉะนั้น เข้ามาที่นี้ปั๊บ ถ้าจิตสงบแล้ว พอจิตสงบแล้วเราก็อยากจะพิจารณา แล้วมันก็คิดตรงนี้มันพิจารณาไปไม่ได้ มันพิจารณาไปไม่ได้เราก็ต้องตั้งสติ ถ้าจิตใครสงบแล้วนะ เวลาพิจารณาไปให้รำพึง คำว่ารำพึงบ่มจิตไปไง ถ้าจิตสงบนะ เวลาจิตสงบ ถ้ามีสติเรารำพึงได้ รำพึงคือเราโน้มน้ำหนักใจให้เราไป โน้มน้ำหนักใจให้เราไป รำพึงไปที่กาย บางทีนะเรารำพึงไปที่เล็บ ที่ขน ที่ผม ถ้าจิตมันสงบพอรำพึงไปมันไป ถ้าเรารำพึงแล้วมันไม่ไป นี่ถ้ามันไม่ไปกลับมาที่พุทโธ กลับมาให้มันสงบมากกว่านี้

ถ้ารำพึงแล้วมันไม่ไป รำพึงไม่ไปนะ ไม่ไปเราพิจารณา ถ้าพิจารณาเราใช้ปัญญา ปัญญาเทียบเคียง เทียบเคียงว่ามนุษย์เกิดมาจากไหน? คุณมนุษย์เกิดมาตั้งแต่เด็กมา จากเด็กมันเติบโตมาอย่างไร? มันใช้อาหารอะไร? มันกินอะไร มันขับถ่ายอย่างไรมันถึงโตขึ้นมา นี่ถ้ามันมีสมาธิ มีปัญญานะ เวลามันคิดเป็นธรรมขึ้นมามันสะท้อนใจนะ นี่เวลาเราเรียนปริยัติ เราเรียนปริยัติคือเรียนธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเป็นวิทยาศาสตร์ คิดแบบโลก ที่บอกว่าให้คิดแบบว่าชีวิตนี้ทำอย่างไร? เขาก็รู้กันทั้งนั้นแหละ รู้แบบนั้นมันรู้แบบสามัญสำนึก รู้แบบโลก เพราะจิตมันไม่เปิด จิตมันไม่เปิดมันเข้าไปไม่ถึงข้อเท็จจริง แต่ถ้าจิตเป็นสมาธิ จิตมันเปิดนะ คิดเหมือนกันนั้นแหละ คิดอันเดียวกันนั้นแหละ แต่มันคิดแล้วมันสะท้อนหัวใจ คิดแล้วมันล้ารอกคลาออกจากจิตเลย จิตมันสะท้อนมาก ถ้ามีสมาธิมันเป็นแบบนี้ ถ้าเป็นแบบนี้มันก็บอกว่าจะไม่ติดตรงนี้ไง เพราะมันติดตรงนี้มันไปไม่ได้ มันติดตรงนี้ทุกข์เหลือเกิน ทุกข์เหลือเกิน เวลาพิจารณาขึ้นมามันไม่ยอมพิจารณา มันจะทิ้งอารมณ์ทุกชนิดอย่างเดียว เหมือนกับตัดอารมณ์ทิ้งไปเลย

นี่มันอยู่ที่วาสนาของคน ถ้าคนที่เขานับปาฏิหาริย์ เห็นไหม พอจิตสงบแล้วมันเกิดขึ้นทันที พิจารณาอาสนะเดียวเป็นพระอรหันต์เลย จิปปาฏิหาริย์ปฏิบัติง่ายรู้ง่าย นั่นเขาก็สร้างของเขามาจนเหลือล้นจิตมันถึงเป็นแบบนี้ ไ้อ้ของเราสร้างมาลุ่มๆ ดอนๆ พอ

ดุ่มๆ คอนๆ มันก็มีอารมณ์ใฝ่ดี อารมณ์ก็เลศขึ้นมา มันก็กระซอกใจไป ถ้ามันมีสติปัญญา อารมณ์มันก็ใฝ่ดี พอใฝ่ดีขึ้นมา เราปฏิบัติขึ้นมา มันก็มีโอกาส

มันก็เป็นเพราะว่าเราสร้างอำนาจนามาแบบนี้ ถ้าเราสร้างอำนาจนามาแบบนี้ แต่ แต่ในปัจจุบันนี้มีสติ มีปัญญาของเรา เราถึงไม่ทิ้ง ไม่ทิ้งสิ่งที่เราสร้างมา แล้วจะเสริมต่อปฏิบัติของเราขึ้นไป ถ้ามันขาดสติเราเลิกดีกว่า เรากลับไปใช้ชีวิตปกติดีกว่า ใช้ชีวิตปกตินะ มนุษย์ถ้าไม่มีศีลธรรมไม่ต่างจากสัตว์ แล้วปัจจุบันนี้เรามีศีล มีธรรม เราปฏิบัติเราจะเป็นสัตว์ประเสริฐ แล้วเราจะทิ้งความเป็นสัตว์ประเสริฐของเราลงไปสู่ สัตว์ขาดคุณของสัตว์ คืออยู่กินกันไปแบบนั้นไง เราจะทำแบบนั้นหรือเราจะตั้งสติของเราขึ้นมา

ถ้าตั้งสติขึ้นมา หนึ่งเราจะไม่วิตกทุกข์ร้อนไปเลยบอกว่าเราไม่มีอำนาจนามา คนอื่นเขาทำได้ เราทำไม่ได้ อันนั้นมันเป็นบุญกุศลของเขา เราทำมาเท่านี้ เราก็ไปของเราเท่านี้ เรามีต้นทุนเท่านี้เราก็ไปของเราอย่างนี้ แต่ แต่มีสติปัญญาของเราไป ถ้ามีสติปัญญาของเราไปนะ นี่ทำความสงบของใจให้มากขึ้น ให้จิตเข้มแข็งขึ้น แล้วโหมไป เห็นใหม่ คือรำพึงไป รำพึงให้เห็นกาย ให้เห็นเวทนา ให้เห็นจิต ให้เห็นธรรม รำพึงไปก่อน

ถ้ารำพึงเกิดขึ้นมา รำพึงมันเป็นสัญญาสิ มันเป็นสมมุติ มันเป็นการสร้างขึ้น จะสร้างหรือไม่สร้างเราจะฝึกฝนใจเรา ถ้ามันสร้างขึ้นมาจากมันพิจารณาของมันเป็น เตี่ย มันไม่ใช่เป็นของสร้าง มันจะเป็นของจริง แต่ถ้าไม่เริ่มต้น ไม่มีการรำพึง ไม่มีการโหมใจ ไปสู่กาย สู่เวทนา สู่จิต สู่ธรรมวิปัสสนาไม่เกิดหรอก สิ่งที่เกิดขึ้นมาก็เป็นสัญญา สิ่งที่เกิดขึ้นมามันก็เป็นจินตนาการ แต่ถ้าเรารำพึงไป เป็นจินตนาการแต่มันมีสัมมาสมาธิ มีการใฝ่ดี มีจิตที่เป็นสัมมาทิฐิ มีความเห็นชอบ มีทุกอย่างความชอบธรรม ความชอบธรรมเพราะจิตมันยังไม่มียุปัญญา

จิตมันยังไม่มีการกำลังพอ ความชอบธรรมของมันก็ต้องฝึกฝนตัวมันขึ้นมา พอตัวมัน ขึ้นมามันมีสติปัญญาขึ้นมาแล้ว มันพิจารณาของมันตามความเป็นจริงขึ้นมาแล้ว นั่นมัน ถึงมรรคญาณ มรรคญาณจะเกิดขึ้นจากการชอบธรรม เราทำความชอบ งานชอบ เพียรชอบ แล้วมันระลึกชอบ สติปัญญาชอบมันจะก้าวเดินของมันไปเป็นความจริงของมัน นี่

คือการฝึกฝนนะ มันจะได้ไม่ติดอยู่ตรงนี้ ถ้าไม่ติดอยู่ตรงนี้เราพัฒนาไปมันจะเป็นสมบัติ
ของเราเนาะ เอวัง